

Asia: VN/21301/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi hoitotakuusta

Lausunnonantajan lausunto

Onko vastaaja

Muu järjestö

Kannatatteko hoitoon pääsyn 7 vuorokauden enimmäisajasta luopumista ja 14 vuorokauden säätämistä pysyväksi hoitoon pääsyn enimmäisajaksi perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa?

Ei

Mitä toimia alueellanne/toiminnassanne on tehty ja ollaan tekemässä 14 vuorokauden hoitotakuuseen pääsemiseksi?

-

Mitä haasteita alueellanne on tiukentuvan hoitotakuusääntelyn noudattamisessa?

-

Miten arvioitte tilanteen kehittyvän?

-

Avovastaus

Kuluttajaliitto ry - Konsumentförbundet rf (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että kiireettömän perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn 14 vuorokauden enimmäisaika jätetään voimaan, ja suunnitellusta 7 vuorokauden määräajasta 1.11.2024 alkaen luovutaan.

Kuluttajaliitto vastustaa esitystä. Hoitotakuun kiristymisen tavoitteena on aiemman hallituksen esityksen HE 74/2022 mukaan ollut väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Säättämällä nopeammasta hoitoon pääsystä voidaan lisätä yhdenvertaisuutta niin eri sosioekonomisessa asemassa olevien, kuin eri alueilla asuvien ihmisten kesken. Nopean hoitoon pääsyn on arvioitu ennaltaehkäisevän sairauksien pahenemista ja vähentävän perusterveydenhuollon vuodeosastohoitojaksojen sekä erikoissairaanhoidon ja päivystyspalveluiden tarvetta. Hoitotakuun tiukentaminen on tärkeää myös monien erityisryhmien avunsaannin kannalta.

Kuluttajaliitto tiedostaa palvelujärjestelmän haasteet toteuttaa palvelut tiukentuvien määräaikojen puitteissa. Suunniteltuihin toimenpiteisiin henkilöstövajeen helpottamiseksi tulee ryhtyä nopeasti, ja hyvinvointialueilla tulee olla käytössään riittävä rahoitus. Haasteista huolimatta Kuluttajaliitto pitää tärkeänä, että palvelujen kehittämisen tavoitteena on edelleen hoitoon pääsyn seitsemän vuorokauden määräaika. Säättämällä määräajoista laissa turvataan potilaiden oikeuksia ja vähennetään eriarvoisuutta hoitoon pääsyn suhteen.

Hallitusohjelmakirjausten perusteella palveluiden tuottamisessa suunnitellaan hyödynnettävän jatkossa yhä enemmän yksityisiä palveluntuottajia sekä palveluseteleitä. Kuluttajaliitto haluaa tässä yhteydessä muistuttaa tarpeesta uudistaa palvelusetelilakia, jotta asiakkaiden yhdenvertaisuus turvataan palveluseteliä käytettäessä. Palveluseteliä käyttävien asiakkaiden taloudelliset oikeudet on myös turvattava. On lisäksi pidettävä mielessä, että palveluseteli ei sovellu jokaiseen tilanteeseen.

Myös julkisten palveluiden asiakkaansuojaa on tarpeen parantaa. Tällä hetkellä julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen asiakkaalla ei ole mahdollisuuksia saada minkäänlaista hyvitystä, jos hoitotakuu jää toteutumatta. Kuluttajaliiton 9/2022 teettämän kyselytutkimuksen mukaan yhteensä 78% vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että kansalaisella tulisi olla oikeus rahalliseen hyvitykseen, jos pääsy julkiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluun ei toteudu lain määrittelemän ajan sisällä.

Manninen Hanna
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf